

LEDOVÍ SOUPĚŘI

ČESKOSLOVENŠTÍ HOROLEZCI V SEVERNÍ STĚNĚ DONGUZ-ORUNU A NAKRA-TAU

Ohromná skalní bariéra opancěovaná věčným ledem ční hrozivě dva tisíce metrů nad morénou ledovce Donguz-orun v těsném sousedství bílé kupy Elbrusu. Učarovala svou nedostupností všem horolezcům, její příkré severní stěny nevymizí z paměti nikomu, kdo pobýval až tady, v divokém zákoutí Kavkazu. Zapůsobila neodolatelně i na výpravu československých horolezců, když loni poprvé stáli tváří v tvář slavné stěně Donguz-orun, kterou teprve v roce 1957 zdolali dva gruzínští horolezci. Výstup jim trval tři dny. Za obdivuhodný výkon byli jmenováni mistry SSSR ve stěnovém lezení a odměněni zlatými medailemi.

Ještě víc však vábila sousední stěna Nakra-tau, která dosud nebyla zlezena. Naši horolezci se však toho roku nemohli ani pokusit o výstup tak fantastický, nepřálo jim počasí a doba jejich pobytu byla omezena.

Až letos . . .

Skupina československých horolezců byla opět pozvána na Kavkaz. A tři z nich, zasloužilý mistr sportu Radovan Kuchař a mistři sportu Oldřich Kopal a Karel Cerman se rozhodli změřit své síly s tvrdým ledovým soupeřem.

Dejme však slovo jednomu ze tří přátel na laně, Radovanu Kuchařovi.

Náš stan na moréně ledovce Donguz-orunu zahalovala temnota, když jsme patnáctého srpna v půl třetí ráno vyrazili k výstupu jeho slavnou severní stěnou. Od prvovýstupu nebyla tato velmi obtížná cesta dosud opakována, a tak měl náš podnik velmi dráždivou příchutí.

Zasloužilý mistr sportu R. Kuchař a mistři sportu O. Kopal a K. Cerman

Severní stěny Donguz-orunu a Nakra-tau s vyznačením, kudy postupovalo československé družstvo FOTO V. HECKEL

Ještě za tmy jsme prošli nejspodnější ledový zlom, dopoledne jsme zdolali lámavé skály středního pilíře a kolem jedné hodiny jsme stáli na visutém ledovci nad polovinou stěny.

Únava zpomaluje postup, zaledněné skály skýtají jen špatné možnosti jištění, ale i přesto ještě v téměř dni výstup dokončujeme. Ledový vítr nás objal v osm hodin večer na vrcholu Donguz-orunu, vysokého 4430 metrů.

Donguz-orun je však jen polovinou gigantické bariéry. Druhou tvoří o sto šedesát metrů nižší, zato však vzletnější a srážnější severní stěna Nakra-tau. Její panenskou neporušenost stráží jazyk visutého ledovce a úžasně strmá ledová pole v horní polovině štítu. Jistě nemusím zdůrazňovat, že právě nedotčenost této stěny nás lákala.

A tak jsme stan na moréně ledovce Donguz-orun po svém prvním úspěchu ani nesnesli do tábora.

Horolezecká historie dobývání alpských stěn je již dopsána. Tam lze už jen opakovat staré výstupy. Ale zde nás čekala ještě docela čistá stránka.

Za týden po zlezení stěny Donguz-orunu vyráží naše družstvo opět v půl třetí ráno k novému cíli. Je jim prvovýstup severní stěnou Nakra-tau.

Měli jsme za sebou již tři sta metrů spodních lámavých skal, když se z visutého ledovce ve středu stěny Donguz-orunu utrhla ohromná ledová lavina. Zvuk drčeného ledu vyvolal zcela jasnou představu, jak by se vedlo každému, kdo by dnes byl v této stěně.

V sedm hodin připínáme stoupací železa a začínáme zlézat nejkrásnější úsek stěny, visutý ledovec. Prudké ledové svahy se střídají s kolmými stěnami. Pod námi se

rozvírá úžasná vzdušná hloubka. Expozice výstupu se zvětšuje. Na výborném ledu však přední dva hroty želez a špička cepínu skýtají dostatečnou jistotu. Těmito fantastickými svahy poprvé od stvoření hory stoupá člověk.

Obtíže se stupňují — je jasné, že tato stěna je ještě těžší než Donguz-orun. Konečně přece za tmy a nepříjemného sněžení končí na vrcholu 4270 metrů vysoké Nakra-tau historie prvního velkého československého prvovýstupu v zahraničních velehorách.

Nebyli jsme z naší skupiny sami, kdo okusil nádherný pocit po zdařilém velkém výstupu. Jeden z nejkrásnějších kavkazských štítů, slavná Ušba zažila v těch dnech snad největší útok na své svahy, nejmasovější nápor, co Ušba Ušbou stojí. Čtyřmi různými stěnami klasifikace V. (tj. nejvyššího stupně) pronikli letos Čechoslováci na její vrchol. V severní stěně Ullu-tau-čany pak byl proveden druhý výstup obtížnou cestou na východní vrchol.

Cestou přes Ušbinské plató vyrazila na Ušbu také naše děvčata. I když dívčí půvab a drsnost téměř pětitisícové hory je odvážná kombinace, dosáhly úspěchu. Poprvé v historii štítu vystoupilo na vrchol čisté ženské družstvo.

S Kavkazem jsme se loučili na jeho jižní straně. Přivítání a pohostinství, připravené našimi gruzínskými přáteli, znamenalo pro nás bez nadsázky stejně nádherný zážitek jako chvíle strávené v stěnách nadoblačných hor.

Kalný Ingur vedl stužku cesty z hor. Nákladní automobil balancoval nad stometrovými propastmi, bílé štíty mizely za vápencovými útesy. Nezmizí však z našich vzpomínek a jejich kouzlo nás přivede zase zpět.